

Standardy Ochrony Dzieci

*Procedury wyznaczające działania
ochrony dziecka przed krzywdzeniem
w Wielkopolskim Samorządowym
Centrum Kształcenia
Zawodowego i Ustawicznego
im. Karola Marcinkowskiego
oraz w Internacie szkoły
ul. Mieszka I 27
62-200 Gniezno*

WSCKZiU

Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia
Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie

Wstęp

Wielkopolskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie oraz podlegający szkole Internat pełni funkcje edukacyjną, wychowawczą oraz profilaktyczną. Jest to miejsce bezpiecznego oraz wszechstronnego rozwoju dorastającej młodzieży. Celem nadrzędnym w procesie zdobywania kwalifikacji zawodowych realizowanym przez pracowników, nauczycieli, wychowawców oraz rodziców jest zapewnienie uczniom, wychowankom bezpiecznych warunków wszechstronnego rozwoju i wypoczynku.

Dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje akceptacji, zaufania, tolerancji oraz stworzenia odpowiednich warunków aby jego potencjał mógł się rozwijać.

Wartościami, którymi kieruje się dyrekcja szkoły, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy, obsługa, wolontariusze to:

- Tworzenie miłej bezpiecznej atmosfery
- Dbanie o indywidualne podejście do każdego dziecka (ucznia, wychowanka, ucznia na zorganizowanym wyjeździe)
- Wspieranie wszechstronnego rozwoju nieletnich
- Uczenie wzajemnego szacunku, przyjaźni, szczerości i tolerancji
- Oferowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- Dbanie o tradycje szkolne i rodzinne
- Dbanie o pamięć i dziedzictwo kultury narodowej
- Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy
- Opieka, zdrowie i bezpieczny styl życia
- Dbanie o dobre wzajemne relacje oraz współpraca z rodzicami

Spis treści

I.	Preambuła.....	4
II.	Słowniczek pojęć	5
III.	Podstawa prawna dokumentu.....	10
IV.	Audyt dotychczasowych działań podejmowanych w celu dbania o bezpieczeństwo nieletnich.....	12
V.	Standardy realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami	
	1 Standard	
	Polityka Ochrony Dzieci w szkole i Internacie.....	14
	2 Standard	
	Personel.....	15
	3 Standard	
	Procedury w przypadku krzywdzenia (przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, zaniedbanie) przez: pracownika, rodzica/opiekuna dziecka, rówieśnika.....	17
	4 Standard	
	Monitoring podejmowanych działań ochrony dzieci przed krzywdzeniem.....	21
VI.	Zasady korzystania z urzędzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.....	22
VII.	Ochrona wizerunku i danych osobowych dzieci.....	26
VIII.	Ochrona dzieci z niepełnosprawnościami.....	27
IX.	Procedura Niebieskiej Karty.....	35
X.	Ważne telefony i adresy.....	38
XI.	Wzory pism i dokumentów.....	39

I. Preambuła

W pracy indywidualnej i grupowej warunkiem sine qua non jest kierowanie się interesem dziecka oraz działanie dla jego dobra. Świadoma praca z objawami, wynikającymi z zaburzeń i niepełnosprawności, polegająca na zauważaniu i uwzględnianiu potrzeb indywidualnych w bieżącym funkcjonowaniu dziecka zarówno w szkole jak i w domu, tworzeniu realnych, dostosowanych do możliwości dziecka Indywidualnych Programów

EdukacyjnoTerapeutycznych, nawiązywaniu i podtrzymywaniu znaczącej relacji z dzieckiem opartej na szacunku i otwartości, tworzeniu przestrzeni do wzajemnej komunikacji o myślach, emocjach, potrzebach (z wykorzystaniem narzędzi wspomagających komunikację w przypadku dzieci niewerbalnych).

Ufając słowom Janusza Korczaka:

„Staram się dziecko zrozumieć, nie szkodzić mu, stwarzać mu warunki i bodźce, aby chciałobyć lepsze. Dobry człowiek to taki, który czuje co drugi czuje!”

II. Słowniczek pojęć

Standard I. POLITYKA Szkoła i podlegający jej Internat ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Dziecko, nieletni – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Standard II. PERSONEL Szkoła i podlegający jej Internat monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci. Instytucja – każda instytucja świadcząca usługi dzieciom lub działająca na rzecz dzieci.

Standard III. PROCEDURY W Szkole oraz Internacie funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Kierownictwo – Dyrektor szkoły, Zastępca Dyrektora, Kierownik Internatu, organ prowadzący szkołę

Standard IV. MONITORING Szkoła i Internat monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.

Personel – każdy pracownik instytucji bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.

Zgoda opiekuna – zgoda oznacza co do zasady zgodę jednego z rodziców w przypadku zwykłych, bieżących spraw życia dziecka (np. wyjazdu na wycieczkę) oraz zgodę obojga rodziców w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu (przykłady w większości nie dotyczące szkoły, jak np. zgoda na zmianę miejsca zamieszkania). W zakresie spraw dotyczących bieżących spraw życia dziecka w przypadku sprzeciwu jednego z rodziców należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (wówczas orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę obojga rodziców). Odpowiednie

zastosowanie ma w tych przypadkach zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego.

Krzywdzenie dziecka to każde zachowanie względem dziecka, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniechanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych dziecka i zakłóceniem jego rozwoju.

Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:

1) **Przemoc fizyczna wobec dziecka.** Jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za dziecko, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemocy fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.

2) **Przemoc psychiczna wobec dziecka.** Jest to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:

- a) **Niedostępność emocjonalną,**
- b) **zaniedbywanie emocjonalne,**
- c) **relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,**
- d) **nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,**
- e) **niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka,**
- f) **niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między dzieckiem a osobą odpowiedzialną,**
- g) **nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja,**
- h) **sytuacje, w których dziecko jest świadkiem przemocy**

3) **Przemoc seksualna wobec dziecka** (wykorzystywanie seksualne dziecka). Jest to angażowanie dziecka przez osobę dorosłą lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming - strategie nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny).

Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności.

Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się **wyzyskiwanie seksualne**. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych.

Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.

4) **Zaniedbywanie dziecka**. Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.

5) **Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, bullying). Przemoc rówieśnicza ma miejsce gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem

internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:

- a) **przemoc werbalną** (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
- b) **przemoc relacyjną** (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
- c) **przemoc fizyczną** (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- d) **przemoc materialną** (np. kradzież, niszczenie przedmiotów)
- e) **cyberprzemoc/przemoc elektroniczną** (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
- f) **wykorzystanie seksualne** - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
- g) **przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią** (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.

9. **Koordinator bezpieczeństwa w Internecie** – informatyk, odpowiedzialny za zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez dziecko z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu na terenie szkoły. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

10. **Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci** – Personel zatrudniony w szkole/internacie na umowę lub pracujący jako wolontariusz

11. **Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń** – pracownicy pedagogiczni lub niepedagogiczni cieszący się zaufaniem dzieci, a także wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku (kierownik

internatu, zastępca dyrektora). W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

12. **Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji** – dyrektor szkoły/kierownik internatu lub pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za podejmowanie interwencji wewnątrz szkoły i przed właściwymi organami lub instytucjami. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

13. **Osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku** – pracownik pedagogiczny wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za opracowanie planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania. W przypadku nieobecności inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.

14. **Rejestr interwencji** (znajduje się w szkole i w internacie)– dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka, uwzględniający:

- a. Zgłoszenie ze wskazaniem osoby zgłaszającej
- b. Osobę/osoby podejrzewane o krzywdzenie (opiekun dziecka, pracownik, inne dziecko, inna osoba),
- c. Rodzaj podjętej interwencji (zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury Niebieskiej Karty),
- d. Datę interwencji,
- e. Dokumenty wytworzone podczas interwencji (m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb).

15. Dane osobowe dziecka – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię, nazwisko i wizerunek.

Wzór XI. (Wzory pism i dokumentów)

II. Podstawa prawna dokumentu

Rolę i zadania nauczycieli oraz szkolnych specjalistów w zakresie udzielania pomocy dziecku określa:

- ✓ Ustawa o systemie oświaty,
- ✓ Ustawa Karta Nauczyciela,
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „NiebieskaKarta”
- ✓ Ustawa z dnia 9 marca 2023r o zmianie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych
- ✓ Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników niebędących nauczycielami za pomoc dzieciom krzywdzonym wynika również z innych przepisów prawa, m.in. Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego– art.162,
- ✓ Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- ✓ art. 12, Kodeksu postępowania cywilnego –art. 572
- ✓ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030
- ✓ Konwencji o Prawach Dziecka.
- ✓ Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 10 czerwca 2010 r. oraz z dnia 9 marca 2023r. **przemoc w rodzinie** należy rozumieć jako:

“**jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie** lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej; członków rodziny; przez określenie członków rodziny należy rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu

IV. Audyt dotychczasowych działań podejmowanych w celu dbania o bezpieczeństwo nieletnich

Obowiązkiem Personelu w szkole i internacie jest troszczenie się o dobro dziecka. Odpowiedzialność tę dodatkowo regulują przepisy prawa. Obie placówki ze względu na swoje ustawowe zadania w zakresie kształcenia, wychowania oraz opieki wspierają wychowawczą rolę rodziny zapewniając profesjonalną pomoc psychologiczno – pedagogiczną.

Personel szkoły i internatu ma wypracowane sposoby reagowania, informowania, rejestrowania w przypadku zdarzeń, zachowań uczniów, którzy wymagają pomocy.

Dyrektor szkoły i Kierownik internatu w pracy z pracownikami kierują się zasadami:

- Wdrażania działań w przypadku zgłoszenia przypadku dziecka krzywdzonego, udzielanie wsparcia, informowanie, monitorowanie funkcjonowania po podjętych działaniach
- Pracownicy wiedzą, że koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu jest dyrektor szkoły i kierownik internatu
- Na podejmowane dotychczas działania miała wpływ diagnoza sytuacji dziecka pozyskana od dziecka, rodziców, nauczycieli, wychowawców, personelu niepedagogicznego, dokumentacji dziecka, którą udostępnił rodzic
- Nadrzędną zasadą w sytuacji udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu była współpraca zespołowa oparta na dyskrecji i szacunku wobec dziecka

Ocena wypracowanych kierunków działań:

- ✓ Personel wie do kogo może się zgłosić w przypadku zdiagnozowania symptomów krzywdzenia
- ✓ Dziecko i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podejmowanych działaniach przez personel szkoły, internatu
- ✓ Osobą odpowiedzialną za monitorowanie podejmowanych działań wobec dziecka na terenie szkoły jest dyrektor i wicedyrektor
- ✓ Osobą odpowiedzialną za monitorowanie podejmowanych działań wobec dziecka na terenie internatu jest kierownik internatu

- ✓ Uczniowie wykraczające poza normy i zasady współżycia społecznego ponosili konsekwencje zgodnie z przepisami dotychczas opracowanymi Statut szkoły, Regulamin internatu

V.1 Standard – Polityka Ochrony Dzieci w Szkole i Internacie

Nasza Szkoła i Internat posiada Politykę Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem. W pracy z dziećmi nadrzędną zasadą, którą kierują się wszystkie osoby zatrudnione jest ochrona dzieci przed krzywdzeniem. Każdy z pracowników ma pewność, że sprawujący nadzór w szkole i internacie dbają o bezpieczeństwo personelu oraz prestiż i wizerunek w środowisku. W naszej POD jesteśmy transparentni dla nieletnich, ich rodziców/opiekunów, partnerów projektowych oraz grantodawców.

Szkoła oraz Internat ma opracowaną politykę ochrony nieletnich, która obejmuje:

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu (staż pracy, doświadczenie)
2. Opracowane sposoby reagowania w Szkole, Internacie na podejrzenie doświadczanie przez małoletniego krzywdzenia lub innych form przemocy
3. Zasady bezpiecznej relacji między personelem i dzieckiem. Wszyscy pracownicy wiedzą co im wolno, a czego nie
4. Zasady bezpiecznego korzystania z mediów elektronicznych w tym Internetu
5. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

V. 2 Standard – Personel

W Szkole i Internacie dyrekcja, kierownictwo dba o bezpieczeństwo dzieci poprzez:

1. Stosowanie zasad bezpiecznej rekrutacji personelu zawartych w POD (wiemy co? kogo? i dlaczego sprawdzamy).
2. Prowadzenie regularnych szkoleń personelu. Znajomość i stosowanie POD
3. Zasad bezpiecznych relacji między dorosłymi i dziećmi. Każdy z pracowników personelu wie, co jest w kontakcie z dzieckiem działaniem pożądanym, a co niedopuszczalnym.

W relacji z dzieckiem zawsze:

- ✓ Podczas rozmowy zachowaj cierpliwość i szacunek
- ✓ Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj odpowiednich do wieku odpowiedzi
- ✓ Zapewnij, że jeśli czują się niekomfortowo z jakąś sytuacją, zachowaniem czy słowami, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy
- ✓ Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, angażuj je, traktuj równo, nie faworyzuj
- ✓ Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników kiedy prowadzisz aktywność z dzieckiem sam na sam, zawsze powiadom o tym pozostałych pracowników
- ✓ Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko wyjaśnij to jemu jak najszybciej
- ✓ Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego potrzeby
- ✓ Unikaj zbędnego ryzyka. W pracy upewnij się, że sprzęt i wyposażenie są używane w sposób zgodny z przeznaczeniem a otoczenie jest bezpieczne

W relacji z dzieckiem nigdy:

- ✓ Nie wolno ci krzyczeć, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dzieci
- ✓ Nie wolno ci bić, szturchać, popychać, ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka

- ✓ Nie wolno ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych czy seksualnych (seksualne komentarze, żarty gesty, udostępnianie treści erotycznych i pornograficznych)
- ✓ Nie wolno ci utrwalać wizerunku dziecka. Dotyczy to też umożliwiania osobom trzecim utrwalania wizerunku dziecka
- ✓ Nie wolno ci zapraszać dzieci do swojego prywatnego mieszkania, ani spotykać się z nimi poza swoimi godzinami pracy (kontakty prywatne kanały komunikacyjne, media)
- ✓ Nie wolno ci proponować dziecku alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci
- ✓ Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem
- ✓ Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych wobec dzieci zawsze poinformuj o tym osoby odpowiedzialne za kierownictwo placówki lub postąp zgodnie z procedurami

V.3 Standard - Procedury w przypadku krzywdzenia (przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, zaniedbanie) przez: pracownika, rodzica/opiekuna dziecka, rówieśnika

Szkoła i Internat wdrożyły procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

- ✓ Personel zna procedury, ma do nich dostęp (dokument w wersji papierowej i elektronicznej)
- ✓ Procedury są dostępne wszystkim pracownikom
- ✓ Każda osoba z personelu wie, komu zgłosić podejrzenie (jasno określone zasady, kto jest odpowiedzialny za prowadzenie interwencji)
- ✓ Każda osoba z personelu ma dane kontaktowe do lokalnych służb pomocowych i interwencyjnych
- ✓ Procedury dotyczą co najmniej trzech sytuacji i zawierają plany wsparcia dla dziecka:
 - krzywdzenie przez pracownika szkoły internatu,
 - krzywdzenie przez osoby trzecie np. rodzic/ opiekun,
 - krzywdzenie przez inne dzieci (przemoc rówieśnicza)
- ✓ Prowadzimy rejestr zdarzeń

Interwencja krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie, będące zatrudnione w szkole, internacie

Jeśli dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożenia jego życia

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzonej o krzywdzenie.
2. Zgłoś to zdarzenie dyrektorowi szkoły (zdarzenie na terenie szkoły), zgłoś to zdarzenie kierownikowi internatu, którzy podejmują działania podane w kolejnych krokach a w przypadku ich nieobecności (dni wolne od nauki) podejmij kolejne działania:
3. Zawiadom policję (112 lub 997).
4. Powiadom rodziców dziecka .
5. Wykonaj notatkę służbową opisując zdarzenie (XI. Wzory pism i dokumentów).

Jeśli dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej ze strony personelu(np. klapsów, popychania, szturchania lub przemocy psychicznej (poniżania, dyskryminacji, ośmieszania)

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzonej o krzywdzenie.
2. Zgłoś dyrektorowi szkoły lub kierownikowi internatu, wykonaj notatkę służbową.
3. Dyrektor szkoły lub Kierownik Internatu przeprowadzają rozmowę dyscyplinującą oraz odsuwają pracownika od dziecka do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

4. W przypadku nie zastosowania się do zaleceń następuje rozwiązanie umowy o pracę.

Jeśli dziecko doświadcza innych niepokojących zachowań ze strony personelu (np. krzyk, niestosowne komentarze).

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj dziecko od osoby podejrzanej o krzywdzenie.
2. Przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.
3. Udziel dziecku wsparcia, aby przywrócić jego poczucie bezpieczeństwa w miejscu w którym przebywa szkoła/internat

Interwencja w przypadku krzywdzenia dziecka przez rodzica/opiekuna

Jeśli podejrzewasz, że dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie.

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie.
2. Zawiadom dyrektora szkoły lub kierownika internatu (w przypadku ich nieobecności realizuj kolejne kroki):
3. Zadzwoń na policję 112 lub 997 – zgłaszając podejrzenie działania na krzywdę dziecka. Niezwłocznie powiadom sąd rodzinny, policję i prokuraturę
4. Wykonaj notatkę służbową, która może stanowić załącznik do składanych pism zawiadamiających służby.
5. Osoby odpowiedzialne za interwencję dyrektor szkoły/kierownik internatu lub każda inna osoba personelu powiadamiają sąd rodzinny i prokuraturę (XI. Wzory pism i dokumentów).

Jeśli dziecko doświadcza jednorazowej innej przemocy fizycznej (np. klapsów, popychania, szturchnięcia, przemocy psychicznej w formie poniżania, dyskryminacji, ośmieszania lub innych niepokojących zachowań takich jak krzyk, niestosowne komentarze.

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie.
2. Zawiadom dyrektora szkoły lub kierownika internatu oraz wskazane przez dyrektora osoby (wychowawca szkoły, internatu)
3. Powiadomione osoby przeprowadzają rozmowę z rodzicami podejrzanymi o krzywdzenie.
4. Wskazują możliwości wsparcia psychologicznego, z których rodzic może skorzystać
5. W przypadku braku współpracy z rodzicem powiadamiają sąd rodzinny pisząc pismo z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, MOPS a w skrajnych przypadkach

wszczynają procedurę Niebieskiej Karty (wówczas postępowanie przebiega według procedury opisanej w rozdziale Niebieska Karta).

Jeśli dziecko doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (dziecko ma ubrania nieadekwatne do pogody, rodzice nie interesują się jego funkcjonowaniem w szkole w internacie)

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie.
2. Zawiadom dyrektora szkoły lub kierownika internatu (lub osobę, która ich zastępuje pod ich nieobecność).
3. Powiadomione osoby przeprowadzają rozmowę z rodzicami podejrzanymi o krzywdzenie.
4. Wskazują możliwości wsparcia psychologicznego, z których rodzic może skorzystać.
5. W przypadku braku współpracy z rodzicem powiadamiają sąd rodzinny pisząc pismo z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, MOPS a w skrajnych przypadkach wszczynają procedurę Niebieskiej Karty (wówczas postępowanie przebiega według procedury opisanej w rozdziale Niebieska Karta).

Interwencja w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (do 17 r.ż)- przemoc rówieśnicza

Jeśli małoletni doświadcza ze strony innego małoletniego przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie.

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od podejrzanego o krzywdzenie
2. Zawiadom dyrektora szkoły lub kierownika internatu, którzy:
3. Przeprowadzają rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc
4. Sporządzają notatkę służbową
5. Powiadamiają sąd rodzinny, policję
6. Prowadzą monitoring zachowania nieletnich (informacja w rejestrze zdarzeń o funkcjonowaniu nieletnich)

Jeśli małoletni doświadcza ze strony innego nieletniego przemocy fizycznej (popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (poniżania, dyskryminacji, ośmieszania) lub innych niepokojących zachowań (krzyk, niestosowne komentarze)

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od nieletniego podejrzanego o krzywdzenie
2. Zawiadom dyrektora szkoły lub kierownika internatu, którzy:
3. Przeprowadzają rozmowę i opracowują działania naprawcze osobno z rodzicami dziecka krzywdzonego i osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego (praca z kontraktem)

4. W przypadku powtarzającej się przemocy dyrektor powiadamia sąd rodzinny, policję wnioskuje o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

Na każdym etapie interwencji prowadzona jest odpowiednia dokumentacja, która jest gromadzona w rejestrze zdarzeń.

V. 4 Standard - Monitoring podejmowanych działań ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Szkoła/Internat monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność przeprowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony małoletnich

1. Wiemy, że chronimy dzieci przed krzywdzeniem ponieważ sprawdzamy działania naszej POD co najmniej raz w roku.
2. Weryfikacji dokonujemy partycypalnie i każdy (pracownik, dziecko, rodzic/opiekun) może zgłosić uwagi.
3. Dzięki rejestrowi zdarzeń wiemy, ile razy w ciągu ostatniego roku przeprowadzono interwencje w oparciu o procedury.
4. W ewaluacji wewnętrznej ustalamy:
 - Co działa?
 - Co nie działa?
 - Jak to zmienić?
5. Uzupełniamy nienaniesione zmiany wynikające z ewentualnych zmian w przepisach prawa dotyczących ochrony dzieci

VI. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Szkoła/Internat zapewniając dzieciom dostęp do Internetu jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

2. Za zagrożenia związane z użytkowaniem przez dzieci Internetu i mediów elektronicznych uznaje się:

a) dostęp do treści nielegalnych, m.in. materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dziecka, materiały przedstawiające twardą pornografię, treści propagujące rasizm i ksenofobię, inne nielegalne treści skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci, na przykład: propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny albo rozpowszechniane bez jej zgody, treści pornograficzne udostępniane dziecku, uwodzenie dziecka poniżej 15 r.ż. przez Internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „sextortion”).

b) dostęp do treści szkodliwych i nieodpowiednich, do których zaliczane są m.in.

- treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne,

- treści prezentujące drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt,

- treści nawołujące do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, głodzenia się, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.),

- treści nawołujące do przemocy, przestępczości, radykalizacji (również sekty) i ekstremizmu,

- patostreamy,

- treści dyskryminacyjne

- treści pornograficzne, etc.

c) dostęp do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online, skutkujący m.in. presją rówieśniczą, cyberprzemocą, groomingiem, szantażem na tle

seksualnym, aktywnością seksualną jako źródłem dochodu osób nieletnich, hazardem online, dostępem do reklamy niedostosowanej do wieku, dostępem do mediów społecznościowych niedostosowanych do wieku,

d) dostęp do szkodliwych i ryzykownych zachowań skutkujących m.in. podejmowaniem wyzwań online, sekstingiem, wywieraniem presji, stosowaniem przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

3. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu za pomocą własnej sieci wifi (lub w inny sposób), podejmuje działania, których celem jest zablokowanie dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla dziecka. W tym celu :

a. jest ustalony zakres zabezpieczenia oraz blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla dzieci;

b. dokonany został dobór konkretnego oprogramowania (w tym np. oprogramowanie antywirusowe, narzędzia ochrony rodzicielskiej monitorowania aktywności użytkowników itp.);

c. zainstalowano oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące;

d. dokonywana jest bieżąca aktualizacja oprogramowania, o którym mowa w pkt 3;

e. dopuszczenie urządzeń osobistych do sieci wifi szkoły poprzedza ustanowienie sieci zamkniętej z hasłem co nakłada konieczność akceptacji regulaminu przed przyłączeniem urządzenia.

4. Warunkiem dopuszczenia dziecka do korzystania z urządzeń szkoły jest zapoznanie się przez nie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu. Dokłada się starań, aby proces zapoznania był efektywny i odpowiadał potrzebom dzieci.

5. Szkoła udostępnia materiały edukacyjne, dotyczące zasad bezpiecznego korzystania z Internetu (np. poprzez zamieszczanie ich na stronie internetowej, udostępnianie rodzicom i dzieciom w formie drukowanej itp.)

**Działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia,
zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pointerwencyjny**

1. W przypadku ujawnienia treści nielegalnych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku, lub w przypadku zdarzeń godzących w bezpieczeństwo dzieci związanych z korzystaniem z Internetu należy podjąć następujące działania:

a) każde zgłoszenie/ przypadek ujawnienia treści szkodliwych lub nieodpowiednich powinno zostać zarejestrowane, przeanalizowane oraz odpowiednio udokumentowane – sporządzenie notatki służbowej. W analizie zdarzenia powinien znaleźć się dokładny opis zdarzenia, wskazanie osób uczestniczących i/lub podjętych działań w celu identyfikacji sprawcy oraz materiały dokumentujące zdarzenie. Zabezpieczenie tych dowodów powinno się odbywać z poszanowaniem praw dziecka, w tym jego prawa do prywatności.

b) dowody powinny zostać zabezpieczone i opisane (data otrzymania, treść wiadomości, dane nadawcy tj. nazwa użytkownika, adres email, adres strony WWW). Jeśli zebrane dowody wskazują na naruszenie prawa należy niezwłocznie powiadomić Policję i przekazać jej cały zgromadzony materiał dowodowy.

c) po zdarzeniu należy prowadzić regularny monitoring pointerwencyjny sprawdzając sytuację i potrzeby dzieci uczestniczących w incydencie i/lub osoby nim pokrzywdzone.

Działania wobec uczestników zdarzenia

1. Działania wobec uczestników zdarzenia skierowane są zarówno do osób pokrzywdzonych, sprawców oraz świadków zdarzenia. Niektóre formy mogą dotyczyć pracy wyłącznie z pokrzywdzonymi, inne wymagać będą zastosowania różnych działań wychowawczych i/lub dyscyplinarnych wobec sprawcy. Wszystkie działania wobec nieletniego podejmowane są w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami
2. Szkoła/Internat podejmuje następujące działania:

a) Dyrektor szkoły/Kierownik Internatu przeprowadza rozmowę z uczestnikiem zdarzenia odpowiednio do charakteru zdarzenia oraz roli uczestnika (pokrzywdzony/sprawca/świadek).

Pamiętając, aby: Nie stosować języka przekierowującego winę i odpowiedzialność za zdarzenie na osobę pokrzywdzoną.

b) Dyrektor szkoły/Kierownik Internatu powiadomia opiekunów uczestników zdarzenia oraz informuje ich o podejmowanych przez szkołę działaniach oraz, jeśli zachodzi taka potrzeba, przedstawia plan wsparcia dla dziecka pokrzywdzonego.

3. W zależności od sytuacji dyrektor szkoły/kierownik internatu zgłasza zdarzenie na policji lub informuje sąd rodzinny w przypadku podejrzenia popełnienia czynu zabronionego.

4. Każde zdarzenie wymaga otoczenie wsparciem i opieką psychologiczno-pedagogiczną uczestników zdarzenia, które realizują nauczyciele/wychowawcy w codziennej pracy.

Podejmowanie działań naprawczych

1. W celu usunięcia z Internetu nielegalnych, kompromitujących lub krzywdzących materiałów należy poinformować opiekunów dzieci o możliwościach ich usunięcia we współpracy z Dyżurnet.pl oraz w trybie zgłaszania takich treści poprzez formularz na stronie, na której materiał został opublikowany.

2. Dyrektor szkoły/Kierownik Internatu informuje pokrzywdzone dziecko o przysługującym mu prawie do bycia zapomnianym, wynikającym z unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych, które w uzasadnionych przypadkach zapewnia usunięcie konkretnych linków z wyszukiwarki Google, w związku z czym nie będą one mogły być wyświetlone przy wpisywaniu jakiegokolwiek frazy.

3. W przypadku udostępnienia materiałów naruszających intymność i prywatność dziecka, możliwe jest również skorzystanie ze strony <https://stopncii.org/>, czyli Stop Non-Consensual Intimate Image Abuse. Strona pomaga usunąć z Internetu materiały intymne z wizerunkiem osoby, która nie wyraziła zgody na upublicznienie treści.

VII. Ochrona wizerunku i danych osobowych dzieci

Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego oraz Internat zapewniają najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Szanowane jest prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych oraz ochrona wizerunku dziecka

W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą w procesie utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci. Publikowanie zdjęć, filmów z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze służy bezpieczeństwu dzieci. Przed zarejestrowaniem dajemy dzieciom prawo do zdecydowania, czy ich wizerunek może zostać użyty w powyższych celach.

Informacja o ochronie danych osobowych uczniów/wychowanków nieletnich jest dostępna dla wszystkich i zamieszczona na stronie internetowej Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

[WSCKZiU - Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie Medyk](#)

Rodzice uczniów/wychowanków podczas rekrutacji do Internatu mogą zastrzec formy dokumentowania wizerunku dziecka wypełniając odpowiednie oświadczenie.

Jeśli wizerunek dziecka jest elementem całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców nie obowiązuje.

VIII. Ochrona dzieci z niepełnosprawnościami

I. Wprowadzenie

- 1) Każde dziecko należy traktować z należyty szacunkiem, nie dyskryminować ze względu na jakiegokolwiek cechy, w tym specjalne potrzeby, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, stan cywilny, orientację seksualną, stan zdrowia, wiek, zdolności, przekonania polityczne lub status społeczny.
- 2) Okazywać wszystkim dzieciom troskę o ich dobro i rozwój.
- 3) Uwzględniać uniwersalne projektowanie, racjonalne dostosowania i modyfikacje, zapewniając równy dostęp osobom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami.
- 4) Eliminować bariery utrudniające dzieciom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym bariery informacyjno-komunikacyjne, architektoniczne, cyfrowe.
- 5) Poszukiwać metod pracy opartych na dowodach naukowych, najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci.
- 6) Angażować środowisko rodzinne i lokalne w rozwój dzieci.

II. Zalecenia dotyczące personelu - zasady ogólna:

- 1) W szkole/ internacie zapewnia się obecność osób posiadającej przeszkolenie i umiejętność udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 2) Każda pomoc świadczona dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, następuje w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa i uwzględnia najlepszy interes dziecka.

III. Relacje między personelem a dziećmi

1. Identyfikacja sytuacji dziecka

Zadaniem personelu szkoły/internatu jest identyfikowanie sytuacji, w tym specjalnych potrzeb dziecka, aby umożliwić realizację zadań, których dziecko jest beneficjentem. Należy uwzględniać informacje dotyczące dziecka udostępnione przez rodziców (opiekunów).

Zasadność i zakres gromadzenia oraz przetwarzania pozyskanych danych określają odrębne przepisy.

2. W pracy z dzieckiem należy:

- Rozpoznać indywidualne potrzeby dziecka (w uzasadnionym zakresie) oraz specyfikę jego funkcjonowania, w szczególności:
 - ✓ funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności dziecka;
 - ✓ warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencje ich deprivacji;
 - ✓ sposoby regulacji emocji przez dziecko ;
 - ✓ sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób;
 - ✓ sposób komunikowania się dziecka (język, specyficzne narzędzia oraz ich rodzaj);
 - ✓ inne czynniki istotne dla dziecka.
- W przypadku ustalenia możliwości wystąpienia wysokiego ryzyka zachowań trudnych, w tym agresywnych, autoagresywnych, problemowych zachowań seksualnych, należy:
 - ✓ dokonać oceny ryzyka (dokładnie ustalić czynniki mogące wywołać takie reakcje);
 - ✓ opracować indywidualną procedurę interweniowania, we współpracy z rodzicami (opiekunami), opartą na potrzebach/cechach dziecka , tj. najpierw wypracować katalog sposobów niedopuszczających do wystąpienia danego zachowania trudnego, możliwie najmniej awersyjnych, proaktywnych , opartych na budowaniu relacji opartej na szacunku i zaufaniu;
 - ✓ następnie należy zaproponować nieawersyjne strategie reaktywne (ukierunkowane na obniżenie napięcia emocjonalnego, w tym na ochronę dziecka i innych osób zaangażowanych w zachowanie).
 - ✓ Wypracować zrozumiałą formę komunikacji wzajemnej – w języku/sposobie komunikacji używanym przez dziecko – dostosowaną do możliwości psychofizycznych dziecka i umożliwiającą wyrażenie przez dziecko swojej woli, w tym akceptacji lub sprzeciwu, co do pewnych czynności/zachowań , o ile jest to zasadne przy wykorzystaniu alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji .

- ✓ Przekazywać dziecku w zrozumiały sposób wiedzę o jego prawach i obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy, upewniając się, że przekaz jest dla niego jasny i klarowny.
- ✓ Zapoznać dziecko w zrozumiały sposób z obowiązującymi w szkole/internacie normami i zasadami oraz konsekwencjami ich naruszenia dla wszystkich stron.
- ✓ Uczyć dziecko w zrozumiały sposób, jak powinien się zachować w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu jego i innych.
- ✓ Uczyć dziecko w zrozumiały sposób, jakie zachowania stanowią naruszenie granic prywatności/intymności innych osób, jakie zachowania krzywdzą innych, sprawiają im ból i cierpienie.
- ✓ Dbać, aby reakcja osoby dorosłej nie powodowała negatywnego nastawienia innych dzieci do dziecka, na rzecz którego podjęto interwencję chronieni powinni być wszyscy dziecko uczestniczący w zdarzeniu, w tym świadkowie.

3. Tworzenie bezpiecznego środowiska rozwoju dziecka

- ✓ Należy zapoznać się z sytuacją dziecka – w uzasadnionym zakresie wynikającym z wykonywanych obowiązków i funkcji.
- ✓ Należy przeciwdziałać wszelkim formom ośmieszania, dyskryminacji, poniżania, zastraszania, oczerniania, wykluczenia dziecka lub jakiegokolwiek innej formie przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej. Należy natychmiast reagować na wszystkie tego rodzaju sytuacje, w tym między dziećmi.
- ✓ Stosownie do potrzeb i okoliczności wskazane jest:
 - prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji i przemocy oraz uwrażliwianie dzieci na prawo każdej osoby do poszanowania jej godności;
 - przekazywanie informacji rodzicom (opiekunom) na temat występujących problemów oraz podejmowanie z nimi współpracy w tym zakresie.
- ✓ Wspieranie dziecka w czynnościach samoobsługowych - jeśli konieczne jest wspieranie dziecka w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych z uwagi na poziom jego funkcjonowania, należy to czynić, stosując możliwie najmniej ingerencyjną formę wsparcia i jednocześnie dążyć do stopniowego uniezależniania go w tym zakresie od pomocy innych osób - o ile jest to możliwe. Udzielając wsparcia dziecku, należy to czynić w taki sposób, by nie skutkowało to dyskomfortem,

upokorzeniem czy wyśmiewaniem przez inne osoby. Wspieranie powinno odbywać się w sposób bezpieczny, z zachowaniem prywatności, z możliwością kontroli przez inne osoby z personelu.

- ✓ W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze należy stworzyć dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:
 - wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się dziecku wierzy;
 - zapewnić dziecku, że dobrze uczynił podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
 - wyjaśniać dziecku, że nie jest winien zaistniałej sytuacji;
 - jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
 - należy odpowiednio poinformować dziecko, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo i że nie jest winne temu, co się stało.

4. Zachowania niedozwolone personelu

- ✓ Omawianie w obecności osób nieupoważnionych sytuacji dziecko, w tym jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej itp.
- ✓ Deprecjonujące porównania z innymi;
- ✓ Izolowanie w zamkniętym pomieszczeniu, przytrzymywanie drzwi, krępowanie ruchów poprzez wiązanie; stosowanie przymusu bezpośredniego możliwe jest wyłącznie w sytuacji wystąpienia przesłanek wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i zgodnie z przepisami tej ustawy
- ✓ Celowe prowokowanie u dziecko wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych.
- ✓ Wyręczanie lub nadzorowanie bezpośrednio dziecko ponad niezbędny poziom, m.in. podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych.
- ✓ Lekceważenie lub powierzchowne, nieuważne traktowanie zgłaszanej przez dziecko potrzeby wsparcia i pomocy.
- ✓ Bierna postawa personelu w zakresie troski o rozwój i zabezpieczenie dziecka w sytuacji zagrożenia jego dobrostanu.

5. Procedura reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecko.

Celem zastosowania procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i dorosłym przebywającym w szkole/internacie w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób.

Zakres zastosowania procedury:

- ✓ naruszenie nietykalności fizycznej innych osób;
- ✓ przemoc psychiczna, naruszenie godności osobistej;
- ✓ bójki, pobicie;
- ✓ stworzenie zagrożenia dla zdrowia i życia własnego i innych;
- ✓ groźby użycia przemocy;
- ✓ posługiwanie się niebezpiecznym przedmiotem;
- ✓ niszczenie mienia.

Zakres odpowiedzialności:

- ✓ każdy z personelu może zauważyć lub być poinformowany o wystąpieniu aktów agresji, przemocy;
- ✓ każdy z personelu ma obowiązek zareagować w sytuacji agresji, przemocy (będąc świadkiem zdarzenia lub osobą poinformowaną o zdarzeniu) tj. podjąć próbę przerwania sytuacji, zapewnić bezpieczeństwo osobom: świadkom, krzywdzonemu, krzywdzącemu – ich odizolowanie;
- ✓ zastosowanie procedury reagowania odbywa się z poinformowaniem dyrektora szkoły/kierownika internatu, którzy podejmują szereg działań w skład których wchodzi: rozmowa z dzieckiem, poinformowaniem rodzica, rozmowa z rodzicem, opracowaniem działań służących ograniczeniu zachowań agresywnych przemocowych.

PROCES WDROŻENIA PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWANIA TRUDNEGO, AGRESYWNEGO LUB PRZEMOCY ZE STRONY DZIECKA

- ✓ w przypadku zaobserwowania u dziecka przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego, należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z dzieckiem rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie kojące/uspokajające;
- ✓ w sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u dzieci indywidualnych strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych;
- ✓ jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych należy poinformować osoby wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub inne osoby z personelu, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji;
- ✓ następnie, w przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać Pogotowie Ratunkowe lub Policję, a następnie powiadomić rodziców (opiekunów) dziecka - w tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji;

- ✓ należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków;
- ✓ jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą – niezwłocznie - osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy z dzieckiem, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia, o sytuacji należy poinformować rodziców (opiekunów);
- ✓ do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić dziecka samemu sobie, tzn. „stracić go z pola widzenia”;
- ✓ należy zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia, np. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:

- ✓ rozmowa powinna być przeprowadzona bez presji czasu, pospieszania dziecka oraz powinna być dostosowana do potrzeb i możliwości dziecka; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez dziecko; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji dziecka;
- ✓ osoba prowadząca rozmowę winna znać sposoby regulacji emocji przez dziecko (np. stymulowanie/zachowania autostymulujące) oraz mieć wiedzę, czy u dziecka występują zachowania trudne (np. zachowania agresywne, autoagresywne);
- ✓ podczas rozmowy trzeba pozwolić dziecku na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować treści przekazywanych przez dziecko, nie
- ✓ rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu dziecko winien zostać objęty adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania - nie wolno pozostawić dziecka samemu sobie, „stracić z pola widzenia” do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Wskazania dla personelu:

- ✓ zapoznanie się z w/w procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecka, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia,
- ✓ współpraca z osobą (dyrektor szkoły, kierownik internatu) wyznaczoną do podejmowania procedury interwencji w szkole/internacie, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia;
- ✓ dysponowanie numerami osób odpowiedzialnych za podejmowanie interwencji w szkole/internacie, osób decyzyjnych;
- ✓ doskonalenie kompetencji w zakresie niezbędnym do podejmowania działań określonych w w/w procedurze.

IX. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura Niebieskiej Karty to interwencja obejmująca działania wielu służb mająca na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobie podejranej, która jest dotknięta różnymi formami krzywdzenia. W toku podejmowanych działań osoba podejmująca interwencję zobowiązana jest do współpracy z przedstawicielami:

- ✓ jednostek pomocy społecznej
- ✓ gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- ✓ policji
- ✓ sądu rodzinnego i prokuratury
- ✓ pomocy medycznej
- ✓ oświaty

Wymienione podmioty są uprawnione i zarazem zobowiązane do prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” w sytuacji podejrzenia zaistnienia przemocy domowej.

W przypadku uzasadnionych podejrzeń każda osoba Personelu szkoły/internatu ma obowiązek reagować podejmując procedurę założenia Niebieskiej Karty.

W przypadku jeśli:

- ✓ Dziecko ma ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itp.
- ✓ Wykazuje symptomy przemocy psychicznej – nadmierna potliwość, niepokój, zaburzenia mowy, wzmożone napięcie nerwowe lub wycofanie z kontaktu
- ✓ Przejawia trudności w interakcjach społecznych z innymi osobami: niska samoocena, wycofanie, lęk, depresja, płaczliwość, zachowania autodestrukcyjne, apatia, nieufność, reakcje unikowe
- ✓ Jest zmienione zewnętrznie: brak higieny, brudne ubranie, ubranie niestosowne do pory roku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby

Pracownik zauważający niepokojące symptomy lub osoba która jest świadkiem krzywdzenia ma obowiązek reagować zawiadamiając Dyrekcję szkoły/Kierownika internatu a w przypadku ich nieobecności postępować według wytycznych.

Działania proceduralne

- Wypełnić Formularz A w obecności osoby spokrewnionej lub nie do której dziecko ma zaufanie i nie jest ona sprawcą przemocy
- Pismo przewodnie wychodzące do Zespołu Interdyscyplinarnego (Urząd Miasta Gniezna)
- Udział w spotkaniach grupy diagnostyczno – pomocowej, w przypadku powołania do grupy (dyrekcja ma obowiązek zapewnić zastępstwo za nauczyciela powołanego do grupy DP)
- Do pisma dołączamy wypełniony formularz A wypełniony przez osobę zgłaszającą, dane i informacje pozyskane od dziecka w obecności osoby nie sprawcy przemocy w rodzinie lub osoby pełnoletniej, reprezentującej interes dziecka z poza rodziny wskazanej przez dziecko – tej osobie przekazujemy Formularz B
- Komplet dokumentów w oryginale jest przekazywany do Zespołu Interdyscyplinarnego w ciągu 5 dni – ksero zostaje w szkole
- Działający przy Urzędzie Miasta Zespół Interdyscyplinarny w ciągu 3 dni od wpłynięcia powołuje grupę DP i powiadamia dyrektora szkoły kto z ramienia placówki będzie uczestniczył w pracach zespołu

Inne formy przemocy wobec dziecka, na które należy zwrócić uwagę – to zaniedbanie: brak szczepień, brak higieny, brak leczenia farmakologicznego w przypadku choroby dziecka, brak dbania o podstawowe potrzeby fizjologiczne – sen, odżywianie, odpoczynek, potrzeby emocjonalne

W przypadku objęcia dziecka NK mamy obowiązek również zawiadomić sąd wydział rodzinny i nieletnich oraz policję – zgłaszając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa oraz prosząc o wgląd w sytuację rodziny w której wychowuje się osoba nieletnia

- Funkcjonariusze publiczni na służbie – wykonują swoje obowiązki w ramach swoich godzin pracy z użyciem telefonu służbowego i narzędzi do komunikacji szkolny e-dziennik

- Procedura Niebieskiej karty jest wdrażana bez zgody osoby stosującej przemoc domową nawet jeśli słyszymy zapewnienia, że to się zmieni, sami sobie poradzimy z rozwiązaniem naszego problemu itp.
- Jeśli karta jest zamknięta – rodzina podjęła wskazane przez zespół działania następuje

9 miesięczny monitoring – praca kończy się po tym okresie

- Jeśli jest nowe zgłoszenie zakładana jest do niego nową NK i cała procedura rusza na nowo

X. Ważne telefony i adresy

- **Telefon Zaufania** – 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 – 08:00, w soboty, niedziele i święta – całodobowo)
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail niebieskalinia@niebieskalinia.info
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska linia” Instytut Psychologii Zdrowia** – tel. 22 668 70 00 oraz 116 123 (dostępna 24 h na dobę i przez siedem dni w tygodniu)
- **Fundacja Feminoteka** – telefon przeciw-przemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (tel. Czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11.00 -19.00)
- **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę, po połączeniu należy wybrać 1 a potem 3)
- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – 116 111 (linia dostępna 24 h na dobę i przez dni w tygodniu) Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia aktywna od poniedziałku do piątku, w godz. 12.00-15.00)
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 h na dobę i przez siedem dni w tygodniu)
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”**- tel. 800 120 148 (bezpłatna linia dostępna 24h na dobę przez siedem dni w tygodniu)
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. 22 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16.00 – 20.00)
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>

**LISTA JEDNOSTEK NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA NA TERENIE POWIATU
GNIĘŹNIEŃSKIEGO**

Nazwa instytucji	Dane kontaktowe	Zakres poradnictwa
<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie</p> <p>Punkt Interwencji Kryzysowej</p>	<p>Ul. H. Sienkiewicza 12 a 62-200 Gniezno</p> <p>www.pcpr.powiat-gniezno.pl</p> <p>pcpr@powiat-gniezno.pl</p>	<p>Poradnictwo rodzinne i psychologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemów emocjonalnych dzieci i umieszczanych w pieczy zastępczej - poradnictwo psychologiczne w trudnościach wychowawczych - interwencja psychologiczna w trudnościach wychowawczych
<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnieźnie</p>	<p>ul. Dworcowa 7 62-200 Gniezno</p> <p>www.mops.gniezno.pl</p>	<p>Konsultacje i wsparcie dla małżeństw i osób doświadczających przemocy oraz dzieci i młodzieży w rodzinach z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie</p>
<p>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gnieźnie</p>	<p>ul. Wyszyńskiego 4 62-200 Gniezno</p> <p>www.ppp.powiat-gniezno.pl</p>	<p>Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz diagnozowanie dzieci w przypadku trudności wychowawczych i edukacyjnych</p>
<p>Zespół Interpersonalny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p>	<p>Ul. Dworcowa 7 62-200 Gniezno</p> <p>www.mops.gniezno.pl</p> <p>mops@mops.gniezno.pl</p>	<p>Pomoc z zakresie przemocy w rodzinie</p> <p>Niebieska Karta</p>

XII. Wzory pism i dokumentów

Formularz A.pdf

-

formularz B.pdf

Kwestionariusz oceny
ryzyka dzieci starsze (

Znak sprawy:

Gniezno,.....

Sąd Rejonowy w Gnieźnie

III Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. Franciszkańska 10

62-200 Gniezno

L.dz.....

Wnioskodawca:

Uczestnicy:

1. Pan zam.

2. małoletni zam. zam. Pesel:

Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego dziecka

Dyrektor Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego zwraca się z prośbą o wgląd w sytuację małoletniego.....

Uzasadnienie

Środowisko, w jakim wychowuje się małoletni znane jest przedstawicielom szkoły od.... Natomiast w dniuzostała wszczęta w rodzinie procedura Niebieskiej Karty, gdzie małoletni został wskazany jako osoba doznająca przemocy domowej. Osobą stosującą przemoc wobec dziecka jest ojciec małoletniego.

Z formularza „Niebieska Karta” cz. A wynika, że ojciec może stosować wobec małoletniego przemoc fizyczną w formie popychania i spoliczkowania a także przemoc psychiczną w formie izolacji, wyzisk, ośmieszania, gróźb, kontrolowania, ograniczania kontaktów, krytykowania, demoralizacji i stałego niepokojenia.

W ramach powyższej procedury prowadzona jest praca socjalna z rodziną a także monitorowanie bieżącej sytuacji rodziny.

Mając na uwadze dobro dziecka zwracam się z prośbą o wgląd w sytuację małoletniego oraz o podjęcie stosownych czynności zgodnie z kompetencjami.

Z poważaniem

Notatka służbowa

Data

Miejsce: szkoła/internat *(właściwe podkreślić)

Imię i nazwisko osoby sporządzającej notatkę

Pełniona funkcja

Imię i nazwisko dziecka

Opis zdarzenia

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podjęte czynności służbowe

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Opis podjętej interwencji w ramach realizowanych
Standardów Ochrony Dzieci przekazany do rejestru zdarzeń

1. Imię i nazwisko osoby zgłaszającej podjęcie interwencji:

.....

2. Imię i nazwisko osoby podejrzanej o krzywdzenie

Rodzik/opiekun dziecka, osoba z Personelu, inne dziecko *(właściwe podkreślić)

.....

3. Data interwencji

.....

4. Dokumenty zebrane podczas interwencji

- Notatki służbowe
- Kopie pism przekazywanych do właściwych służb
- Pełne dane osobowe dziecka
- Opinia wychowawcy szkoły/internatu
- Inne (wpisać jakie)